

**ASPEKTE VAN GEREFORMEERDE SPIRITUALITEIT
IN DIE
NEDERDUITSE GEREFORMEERDE KERK
(1850 - 1950)
'N KERKHISTORIESE STUDIE**

DEUR

CARL KRIGE FOURIE

Voorgelê ter vervulling van die vereistes
vir die graad

PHILOSOPHIAE DOCTOR

in die Fakulteit Teologie, Afdeling B
(Nederduitse Gereformeerde Kerk)

Universiteit van Pretoria

PRETORIA

Promotor: Prof. J W Hofmeyr

1997

OPSOMMING

Sedert die vestiging van die kerk aan die suidpunt van Afrika, het die gereformeerde godsdiens 'n belangrike deel uitgemaak van die Suid-Afrikaanse kerkgeskiedenis. Deur die toedoen van predikante soos ds. Andrew Murray, het 'n nuwe evangeliese bewuswording posgevat wat mense laat vra het na wedergeboorte, bekering en heiligmaking. 'n Ernstige soeke na die werking van die Heilige Gees het, ná baie gebed, uitgeloop op die bekende herlewings laat in die vorige eeu. Hierdie opwekkings het 'n aptyt gewek vir die ongewone en daarmee saam het 'n ontevredenheid geheers oor die swak geestelike toestand in die Ned.Geref.Kerk.

In pogings wat aangewend is om te voldoen aan die geestelike behoefte van lidmate en om die onbekeerdes te bereik, het die Ned.Geref.Kerk met spesiale evangelieprediking begin. Intussen kom meer as een beweging, hoofsaaklik weens buitelandse invloede, die Kerk binne. Die vernaamste doelwit van hierdie bewegings was om op verskeie vlakke van die samelewing die boodskap van bekering en heiligmaking te bevorder. Hoewel sekere predikante en lidmate kon getuig van 'n besliste bekeringsmoment in hulle lewe, was dit nie verteenwoordigend van die res van die kerklike publiek nie. Enkeles het ook 'n definitiewe heiligmakingsondervinding voorgestaan.

Hierdie verwickelinge het die besef laat ontstaan dat Metodistiese invloede in 'n baie groot mate die Kerk begin infiltreer het en daarom is enige poging ter bevordering van wedergeboorte, bekering en heiligmaking met agterdog bejeen. Terselfdertyd het, deur die invloed van dr. Abraham Kuyper, 'n oplewing van Calvinisme ontstaan wat verdere druk geplaas het op die evangelies-bevindelike stroom in die land. Beskuldigings van Metodistiese geesdrywery, gevoelvolle prediking en allerlei vorme van opsweping moes aangehoor word. Om die situasie te vererger, word twee predikante van hul gemeenteverpligtinge losgemaak en hou as sogenaamde Los predikante konferensies landwyd. Saam met die invloed van die A.E.B. word die kloof tussen Calvinisme en Metodisme groter. Met die stigting van Die Nuwe Protestantse Kerk (Evangelies-Gereformeerde Kerk) in 1944 onder die leiding van dr. D.J.J. de Vos, skaar die ondersteuners van die Los predikante en die A.E.B. hulle by hom.

Intussen kristalliseer 'n verskeidenheid leerstellige standpunte in die Ned.Geref.Kerk uit wat wissel van 'n strenge verbondsteologie (waarin wedergeboorte latent plaasvind) tot 'n meer Metodisties-gekleurde interpretasie van die heilsweg waar wedergeboorte neerkom op 'n bewustelike ondervinding. By laasgenoemde groep het heiligmaking sterk geneig in die rigting van perfeksionisme. Die oorsprong van hierdie groep kan teruggevoer word na sekere teoloë wat rondom die eeuwending aktief betrokke was, asook na die invloed van buitelandse evangeliesgesindes. Die verbondsteoloë daarenteen, wou getrou aan hul Nederlandse erfenis nie afsien van die suiwer Calvinistiese leer nie. In die Ned.Geref.Kerk het hierdie twee strominge in 'n groot mate saamgewerk sonder dat die Metodistiese invloede die Kerk leerstellig van die spoor laat afwyk het. Die evangeliese invloed, met die praktiese beoefening van wedergeboorte, bekering en heiligmaking kon ook verder bydra tot die verdieping van gereformeerde spiritualiteit in die Ned.Geref.Kerk. Die slotsom waartoe die kandidaat kom is dat gereformeerde spiritualiteit in die Ned.Geref.Kerk grootliks hand aan hand loop met die evangeliese inslag in hierdie Kerk en dat die term "Metodisme" dikwels verkeerdelik aan hierdie groepering gekoppel is.

SUMMARY

Since the founding of the church at the southern tip of Africa, reformed religion played an important part in the history of the church in the South African context. Through the contribution of the ministers like dr. Andrew Murray, a new evangelical awakening arose which inspired people to enquire about rebirth, conversion and sanctification. An earnest search after the work of the Holy Spirit resulted after much prayer, in the well-known revival towards the latter part of the previous century. These conversions awakened the appetite for the unusual and, with that, a dissatisfaction about the spiritual well-being of the church reigned.

By attempting to comply with the spiritual need of members as well as trying to reach the heathens, the Dutch Reformed Church began a special evangelical preaching programme. In the meantime more than one movement, mostly as a result of international influence, infiltrated the church. The prime object of these movements were to promote the message of salvation and sanctification. Although some ministers and members could testify to a decisive moment of rebirth in their lives, this was not representative of the rest of the church-going public. Individuals claimed a definite experience of sanctification.

These developments allowed for the relations that the Methodist influence, to a large extent, were beginning to infiltrate the church and thus any attempt to promote the concepts of rebirth, conversion and sanctification were treated with suspicion. Simultaneously, through the influence of dr. Abraham Kuyper, resurgence of Calvinism began which placed further pressure on the Evangelicals in the country. Accusation of Methodist practices, emotional preaching and various forms of incitement had to be heard. To worsen the situation, two ministers were relieved of their ministerial duties and held, as so-called "Loose ministers" country-wide conferences. The influence of the A.E.B. contributed to the rift between Calvinism and the Methodists widening. With the founding of the New Protestant Church (Evangelical Reformed Church) in 1944 under the auspices of dr. D.J.J. de Vos, the supporters of the "Loose ministers" and the A.E.B. rallied to his support.

In the meantime a variety of doctrinal viewpoints crystallised in the Dutch Reformed Church. These vary from a strictly covenant theology (wherein rebirth is latently present) to a more Methodist inclined interpretation of the root to salvation where rebirth is interpreted as a conscious experience. Whith the latter salvation was strongly inclined towards perfectionism. The origin of the group can be attributed to various theologians who were active at the turn of the century, as well as the influence of international evangelists. In contrast the covenant theologians did not want to waive from their pure Calvinism. In the Dutch Reformed Church these two streams worked together to a large extent, without the Methodist influences deviating them from their tracts. The evangelical influence, with the practical practise of rebirth, conversion and sanctification can further contribute to the deepening of the spirituality of the Dutch Reformed Church.

The final conclusion reached is that reformed spirituality in the Dutch Reformed Church can to a large extent be related to its evangelical inclination and that the exponents of this trend were falsely accused of Methodism.

WAARDERING

- ◆ Al die eer kom my hemelse Vader toe wat my nie alleen gered het nie, maar ook geroep het om voltyds in sy diens te wees. Daarmee saam het Hy my ook in staat gestel om hierdie mylpaal te bereik.
- ◆ Teenoor my eggenote en kinders wil ek my opregte waardering uitspreek vir hulle liefde, begrip en opoffering terwyl ek met hierdie studie besig was.
- ◆ Vir my moeder was dit 'n ideaal dat ek, te midde van terugslae, hierdie doelwit sou bereik. Baie dankie vir al die gebede.
- ◆ Sonder 'n bekwame studieleier soos prof.Hofmeyr sou hierdie taak onmoontlik uitgevoer word. In hierdie tyd is sy eggenote onverwags deur die dood weggenem, maar ten spyte daarvan kon hy sy volle aandag aan die vordering van hierdie werkstuk gee.
- ◆ 'n Spesiale woord van dank aan ds.F.S.Coetzee, prinsipaal en Dogmatiekdosent aan die Seminarie van die Evangelies-Gereformeerde Kerk vir die belangrike inset wat hy gelewer het.
- ◆ Die flinke diens van die personeel van die Ned.Geref.Kerkargief in Pretoria verdien ook spesiale vermelding.
- ◆ Die Evangelies-Gereformeerde Kerk staan nie onsimpatiek teenoor die bevordering van die akademiese standaard van predikante nie. Baie dankie vir die finansiële bystand.

INHOUDSOPGAWE

1. INLEIDING	1
1.1 DOEL VAN HIERDIE STUDIE	1
1.1.1 PRIMÊRE DOEL	1
1.1.2 SEKONDÊRE DOEL	1
1.2 OMSKRYWING VAN BEGRIPPE	2
1.2.1 SPIRITUALITEIT	2
1.2.2 GEREFORMEERDE SPIRITUALITEIT	5
1.3 ASPEKTE VAN GEREFORMEERDE SPIRITUALITEIT	7
1.3.1 GEREFORMEERDE EN METODISTIESE INTERPRETASIE VAN BEKERING	10
1.4 PROBLEEMSTELLING	13
1.5 HIPOTESE	14
1.6 TERREINAFBAKENING	14
1.7 STOFVERSAMELING	15
1.8 VERWYSINGSTEGNIEK	15
1.9 HOOFSTUKINDELING	16
1.10 ALGEMEEN	16
2. PERSOONLIKE ERVARINGS	18
2.1 DS. ANDREW MURRAY (SR.) (1794-1866)	19
2.1.1 VROEË LEWENSJARE IN SKOTLAND	20
2.1.2 SY BEDIENING IN SUID-AFRIKA	20
2.1.3 SY BEKERING	21
2.2 DS.G.W.A. VAN DER LINGEN (1804-1869)	21
2.2.1 SY VROEË LEWE EN BEKERING	21
2.2.2 SY BEDIENING	22
2.3 DS. G.W.STEGMANN (1814 - 1890)	22
2.4 PROF.N.J.HOFMEYR (1827- 1909)	23
2.4.1 SY VROEË LEWE	23
2.4.2 SY BEKERING EN OPLEIDING AS PREDIKANT	23
2.4.3 SY BEDIENING	24
2.4.4 KEERPUNT IN SY LEWE	25
2.5 DR.ANDREW MURRAY (1828 -1917)	25
2.5.1 SY VROEË LEWE	26
2.5.2 SY BEKERING	26
2.5.3 SY BEDIENING	27
2.5.4 DIEPER GEESTELIKE LEWE	28
2.5.5 SY GEESTELIKE INVLOED	28
2.5.6 SY PREDIKING	29
2.6 DS. JOHN MURRAY (1826-1882)	29
2.6.1 SY GEESTELIKE AGTERGROND	29
2.6.2 SY BEDIENING	30
2.7 DR.SERVAAS HOFMEYR (1830 - 1888)	30
2.7.1 SY VROEË LEWE EN BEKERING	30
2.7.2 SY STUDIES	31
2.7.3 SY BEDIENING	31
2.7.4 SPESIALE DIENSTE	32
2.7.5 ALGEMENE KARAKTERTREKKE	32
2.8 EERW.STEPHANUS HOFMEYR (1839-1905)	32
2.8.1 SY LEWE	32

2.8.2 SY BEKERING	33
2.8.3 SY BEDIENING	34
2.9 DS.J.R.ALBERTIJN (1847-1920)	35
2.9.1 SY BEKERING	35
2.9.2 SY BEDIENING	35
2.9.3 HERLEWING	36
2.9.4 DIE DIEPER GEESTELIKE LEWE	37
2.9.5 SAAM MET DIE KRYGSGEVANGENES	37
2.9.6 SY PREDIKING	38
2.10 DR.H.S.BOSMAN (1848-1933)	39
2.10.1 VROEË LEWE EN BEKERING	39
2.10.2 SY OPLEIDING	40
2.11 DS.G.D.DU TOIT (1886-1961)	40
2.11.1 PERSOONLIKE GETUIENIS	40
2.11.2 DS.DU TOIT AS SPESIALE EVAGELIEPREDIKER	42
2.11.3 GESKRIFTE VAN DS.DU TOIT	42
2.12 PROF.J.C.G.KOTZÉ (1901-1979)	42
2.12.1 SY BEKERING	43
2.12.2 SY "DIEPERLEWE-ONDERVINDING"	43
2.12.3 SY BEDIENING	44
2.13 ANDER PROMINENTE FIGURE SE ONDERVINDING	44
2.13.1 SAREL CILLIERS	45
2.13.2 PRES.PAUL KRUGER	46
2.14 INTERPRETASIE EN BEOORDELING	47
3. HERLEWINGS EN GEESTELIKE OPWEKKINGS	49
<hr/>	
3.1 WAT IS HERLEWING?	49
3.2 BEHOEFTE AAN HERLEWING	50
3.3 VROEGSTE TEKENS VAN HERLEWING IN SUID-AFRIKA	50
3.4 VOORSPEL TOT HERLEWING IN SUID-AFRIKA	51
3.4.1 DREIGENDE GEVARE	51
3.4.2 OPROEP TOT GEBED	52
3.4.3 KONFERENSIE TE WORCESTER	53
3.5 HERLEWING ONTSTAAN IN VERSKILLENDE DELE VAN DIE LAND	54
3.5.1 MONTAGU	54
3.5.2 HERNUDE HERLEWINGS IN MONTAGU (1884,1885,1895)	56
3.5.3 WORCESTER	56
3.5.4 RIVERSDAL	58
3.5.5 MALMESBURY (ZWARTLAND)	58
3.5.6 HEIDELBERG, KAAP	59
3.5.7 VILLIERSDORP	60
3.5.8 FRANSCHHOEK	60
3.6 HERLEWING REIK VER EN WYD	61
3.7 REAKSIE OP EN NAGEVOLGE VAN DIE HERLEWINGS	61
3.7.1 TOENAME IN GEBED	62
3.7.2 SONDEBESEF EN VERLOSSING	62
3.7.3 HEILIGMAKING	63
3.7.4 AANSTEEKLIKHEID	63
3.7.5 KNOU VIR LIBERALISME	63
3.7.6 OPLEIDING VAN EVANGELIEDIENAARS	64
3.7.7 VERBETERING IN PREDIKING	64
3.7.8 SANG	65
3.7.9 KINDERBEKERINGS	65
3.7.10 LANGTERMYN-INVLOED OP DIE KERK	65

3.7.11 KLEUR- TAAL- EN KERKGRENSE WORD OORBRUG	67
3.7.12 DIE SENDINGSAAK WORD BEVORDER	69
3.7.13 OPLEIDINGSINRICHTING VIR VOORNEMENDE SENDELINGE	70
3.8 HERLEWING ONDER DIE KRYGSGEVANGENES	70
3.8.1 DIYATALAWA-KAMP, CEYLON	71
3.8.2 ST.HELENA	71
3.8.3 FORT AMEDNAGAR, INDIË	72
3.8.4 SHAHJAHANPR, INDIË	73
3.9 HERLEWING IN DIE VROEË JARE VAN DIE TWINTIGSTE EEU	73
3.10 NEGATIEWE REAKSIE OP DIE HERLEWINGS	75
3.11 PINKSTERBIDURE AS UITVLOEISEL VAN HERLEWING	76
3.11.1 DIE OORSPRONG	76
3.11.2 PLASING VAN PINKSTERONDERWERPE IN "DIE KERKBODE"	79
3.11.3 BESWARE TEEN PINKSTER	79
3.12 INTERPRETASIE EN BEOORDELING	80
<u>4. VOLGEHOUE BEGEERTE NA HERLEWING EN DIE TOESTAND VAN DIE KERK</u>	<u>82</u>
4.1 DIE TOESTAND VAN DIE KERK	82
4.2 MOONTLIKE OORSAKE VIR GEESTELIKE DOODSHEID	90
4.2.1 GEBREK AAN BEKERINGSPREDIKING	90
4.2.2 OPLEIDING VAN PREDIKANTE	93
4.2.3 GEBREK AAN LEIERSKAP	94
4.2.4 GEESTELIKE STANDAARD VAN PREDIKANTE	95
4.2.5 OOR DIE PREDIKING IN DIE ALGEMEEN	97
4.2.6 SPESIALE EVANGELIEPREDIKING	98
4.3 BYEENKOMSTE EN PUBLIKASIES MET "HERLEWING" AS TEMA	98
4.3.1 STELLENBOSCH	99
4.3.2 PRETORIA	99
4.3.3 WORCESTER	100
4.3.4 HERLEWINGSBOND	100
4.3.5 ALGEMEEN	100
4.4 DRASTIESE OPTREDE IN REAKSIE OP KERKLIKE TOESTAND	101
4.4.1 DIE BEUKESGELOOF	101
4.4.2 DIE NUWE PROTESTANTSE KERK	102
4.4.3 DIE GEREFORMEERDE KERKE ONDER DIE KRUIS EN DS.S.J.DU TOIT	102
4.4.3.1 Agtergrond	103
4.4.3.2 Opwekkings en spesiale dienste	103
4.4.3.3 Bidure	104
4.4.3.4 Ander onaanvaarbare praktyke	104
4.4.4 GEREFORMEERDE KERKE ONDER DIE KRUIS	105
4.5 INTERPRETASIE EN BEOORDELING	106
<u>5. SPESIALE EVANGELIEPREDIKING</u>	<u>108</u>
5.1 BEHOEFTE AAN SPESIALE EVANGELIEPREDIKING	109
5.2 EVANGELISASIEWERK VAN DIE KAAPSE SINODE	112
5.2.1 DIE SPESIALE PREDIKING VAN DS.J.A.VAN DER MERWE	112
5.2.1.1 Gereformeerde werksmetode van ds. Van der Merwe	115
5.2.1.2 'n Terugblik oor 10 jaar	117
5.2.2 EVANGELISASIEWERK VAN DS.G.D.DU TOIT	119
5.3 SPESIALE EVANGELISASIEPREDIKER IN TRANSVAAL	121
5.3.1 DS.J.C.G.KOTZÉ AS SPESIALE EVANGELIEPREDIKER	122
5.3.2 DS.A.J.PIENAAR	124

5.3.2.1 Agtergrond	124
5.4 PLAASLIKE EVANGELISASIEAKSIES	125
5.4.1 AFNAME IN SPESIALE EVANGELISASIEPREDIKING	126
5.5 EVANGELISASIEWERK IN DIE O.V.S.	126
5.6 SPESIALE EVANGELIEPREDIKING ONDER DIE SOEKLIG	128
5.7 KLEMVERSKUIWING IN EVANGELISASIE	132
5.8 BESOEKE VAN BUITELANDSE EVANGELISTE	134
5.8.1 LIONEL FLETCHER	135
5.8.2 REV. DAVID MATTHEWS	138
5.9 BINNELANDSE EVANGELISTE	138
5.9.1 ROBERT CROLL	139
5.9.2 PASTOR FRANSON	139
5.9.3 FRANK HUSKISSON	140
5.10 INTERPRETASIE EN BEOORDELING	140
6. BINNE- EN BUITEKERKLIKE BEWEGINGS	145
<hr/>	
6.1 DIE KESWICKBEWEGING	145
6.1.1 WAT DIE KESWICKBEWEGING LEER	147
6.2 DIE STREWERSVERENIGING	148
6.2.1 ONTSTAANSGESKIEDENIS	149
6.2.2 DOEL VAN DIE STREWERSVERENIGING	150
6.2.3 KERKLIKE BETROKKENHEID	151
6.2.4 STREWERSVERENIGING ONDER DIE BALLINGE	151
6.2.5 DIE STREWERSVERENIGING ONDER CALVINISTIESE SOEKLIG	151
6.3 DIE CHRISTELIKE STUDENTEVERENIGING (C.S.V.)	154
6.3.1 ONTSTAANSGESKIEDENIS	154
6.3.2 DIE DOEL VAN DIE C.S.V.	155
6.3.3 AKTIWITEITE VAN DIE C.S.V.	156
6.3.4 REISENDE SEKRETARISSE	157
6.3.4.1 Mej. Ellen Jacobs	157
6.3.5 KRITIEK TEEN DIE C.S.V.	157
6.3.6 DIE C.S.V. SE KERKLIKE BETROKKENHEID	160
6.4 DIE OXFORDBEWEGING	161
6.4.1 ANDER REAKSIES VAN LIDMATE	164
6.5 DIE AFRIKA EVANGELIESE BOND (A.E.B.)	165
6.5.1 ONTSTAAN	166
6.5.2 LEERSTELIG	167
6.5.3 HOUDING VAN DIE NED. Geref. KERK JEENS DIE A.E.B.	167
6.6 UITEENLOPENDE REAKSIES OP BEDIENINGSARBEID VAN DIE A.E.B. EN ANDER BUITEKERKLIKE BEWEGINGS	171
6.7 INTERPRETASIE EN BEOORDELING	179
7. CALVINISME VERSUS METHODISME	182
<hr/>	
7.1 TWEE SIENSWYSES OOR METHODISME	185
7.1.1 DIE VERWEER VAN A.H.M. KOORNHOF TEEN METHODISME	185
7.1.1.1 Die wese van Metodisme	186
7.1.1.2 Die Konsekwensie van Metodisme	186
7.1.2 DS. BOSMAN EN METHODISME	191
7.2 TWEE RIGTINGS VAN CALVINISME - "BEKOMMERD"-KORRESPONDENSIE	196
7.2.1 REAKSIE OP "BEKOMMERD" SE AANTYGINGS	197
7.3 METODISTIESE INVLOEDE OP DIE KERK IN SUID-AFRIKA	204
7.4 INTERPRETASIE EM BEOORDELING	206

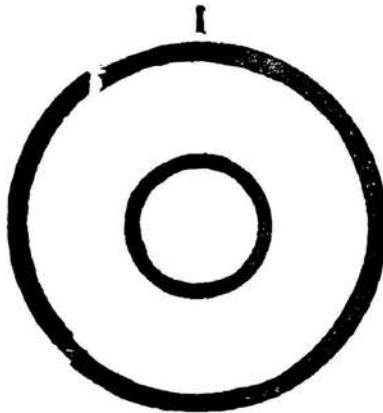
8. LEERSTELLINGS OOR BEKERING, WEDERGEBOORTE EN HEILIGMAKING	210
8.1 DIE HEILSORDE (ORDO SALUTIS)	212
8.1.1 ROEPING EN WEDERGEBOORTE	212
8.1.2 GELOOF EN BEKERING	213
8.1.3 HEILIGMAKING	214
8.1.4 SAMEVATTEND	215
8.2 BEKERING, WEDERGEBOORTE EN HEILIGMAKING SOOS GEÏNTERPRETEER DEUR VERSKILLENDE PREDIKANTE VAN DIE NED.GEREF.KERK	216
8.2.1 PROF.N.J.HOFMEYR	216
8.2.1.1 Bekering	217
8.2.1.2 Roeping	219
8.2.1.3 Bekering en wedergeboorte	219
8.2.1.4 Die oorgawe aan Christus	220
8.2.1.5 Die rol van die mens by bekering	221
8.2.1.6 Heiligmaking	222
8.2.1.7 Opsomming	224
8.2.2 DR ANDREW MURRAY	225
8.2.2.1 Wedergeboorte	226
8.2.2.2 Bekering	226
8.2.2.3 Geloofsversekering	228
8.2.2.4 Heiligmaking	228
8.2.2.5 Perfeksionisme en die "Second Blessing"	229
8.2.2.6 Opsomming	231
8.2.3 PROF.JOHN MURRAY	232
8.2.3.1 Sondebewustheid	232
8.2.3.2 Wedergeboorte	233
8.2.3.3 Regverdigmaking	234
8.2.3.4 Geloof	234
8.2.3.5 Heiligmaking	235
8.2.3.6 Bekering	235
8.2.3.7 Opsomming	236
8.2.4 DS.J.R.ALBERTIJN	236
8.2.4.1 Berou	237
8.2.4.2 Belydenis	237
8.2.4.3 Bekering en geloof	238
8.2.4.4 Geloofsoorgawe	240
8.2.4.5 Opsomming	240
8.2.5 DR.B.B.KEET	241
8.2.5.1 Roeping	241
8.2.5.2 Wedergeboorte	241
8.2.5.3 Geloof en bekering	242
8.2.5.4 Regverdigmaking	243
8.2.5.5 Heiligmaking	243
8.2.5.6 Opsomming	244
8.2.6 DS.G.D.DU TOIT	244
8.2.6.1 Wedergeboorte en bekering	245
8.2.6.2 Heiligmaking	247
8.2.6.3 Ds Du Toit se persoonlike ondervinding	249
8.2.6.4 Die skeiding tussen "geheiliges" en "ongeheiliges".	250
8.2.6.5 Die leer van die "Second Blessing"	251
8.2.6.6 Opsomming	253
8.3 ANDER INTERPRETASIES VAN DIE HEILSWEG	253
8.3.1 DS.H.P. VAN DER MERWE	253
8.3.2 DS.C.W.RETIEF	254
8.3.3 DS.C.R.KOTZÉ	255

8.3.4 DR.D.R.SNYMAN	256
8.3.4.1 Heiligmaking	257
8.3.5 DS.H.J.PIENAAR	257
8.3.5.1 Heiligmaking	258
8.3.5.2 Vleeslik of geestelik	258
8.3.6 DS.A.V.KRIGE	259
8.3.7 DS.F.J.LIEBENBERG	259
8.3.8 DR.F.J.M. POTGIETER	260
8.3.8.1 Wedergeboorte	260
8.3.8.2 Bekering	261
8.3.8.3 Heiligmaking	261
8.3.9 DR.J.C.G.KOTZÉ	262
8.3.9.1 Ds.Kotzé en "Metodisme"	262
8.4 WEDERGEBOORTE EN BEKERING - VERWARRENDE TERMINOLOGIE	264
8.5 INTERPRETASIE EN BEOORDELING	267
9. RADIKALE OPTREDE VAN NED.GEREF.-PREDIKANTE LOK REAKSIE UIT	269
<hr/>	
9.1 DIE LOS PREDIKANTE	269
9.1.1 BETEKENIS VAN DIE TERM "LOS PREDIKANT"	269
9.1.2 WIE WAS DIE LOS PREDIKANTE?	270
9.1.2.1 Ds.C.F.Scheepers	270
9.1.2.2 Ds.W.C.Malan	272
9.1.3 NEGATIEWE REAKSIES TEEN DIE LOS PREDIKANTE	273
9.1.4 POSITIEWE REAKSIE OORLOS PREDIKANTE	276
9.1.5 DIE LEER VAN DIE LOS PREDIKANTE	277
9.1.5.1 Die leer van ds.C.F.Scheepers	278
9.1.5.2 Ds.W.C.Malan	293
9.1.6 LEERVERSKILLE TUSSEN LOS PREDIKANTE EN NED.GEREF.KERK	297
9.2 DR.D.J.J.DE VOS	300
9.2.1 VROEË LEWE EN BEKERING	300
9.2.2 OPLEIDING EN BEDIENING	300
9.2.3 HOUDING JEENS BUITEKERKLIKE GROEPE	302
9.2.4 DR.DE VOS SE LEERSTELLIGE STANDPUNT	302
9.2.4.1 Roeping	302
9.2.4.2 Wedergeboorte	303
9.2.4.3 Bekering	304
9.2.4.4 Vergelyking tussen bekering en wedergeboorte	304
9.2.4.5 Regverdigmaking	305
9.2.4.6 Heiligmaking	305
9.2.5 OPSOMMING	305
9.3 RADIKALES SE AANDEEL IN KERKSTIGTING	305
9.3.1 LOS PREDIKANTE SE LEER VLOEI OOR NA DIE N.P.KERK	308
9.3.2 LEERVERSKILLE IN DIE NUWE PROTESTANTSE KERK LAAT DR.DE VOS WEER AFSKEI	309
9.3.3 BEHOUD VAN NED.GEREF.KERK-LEER	311
9.4 INTERPRETASIE EN BEOORDELING	312
10. SAMEVATTING EN GEVOLGTREKKING	314
<hr/>	
10.1 "METHODISTIESE" BEÏNVLOEDING	315
10.2 INTERPRETASIE VAN DIE HEILSORDE	319
10.2.1 DIVERSITEIT VAN SIENSWYSES	320
10.2.2 ONSEKERHEID ONDER LIDMATE	324
10.3 GEESTELIKE KLIMAAT BEWERK KERKSKEURING	325

10.4 LEERSTELLIGE ONTWIKKELING	327
10.5 SLOTGEDAGTE	330
11. BRONNELYS	332

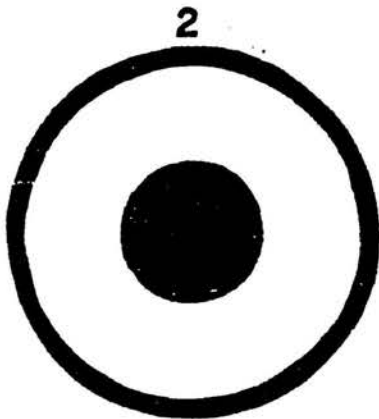
7 HARTE 7

Adam se
Sonder

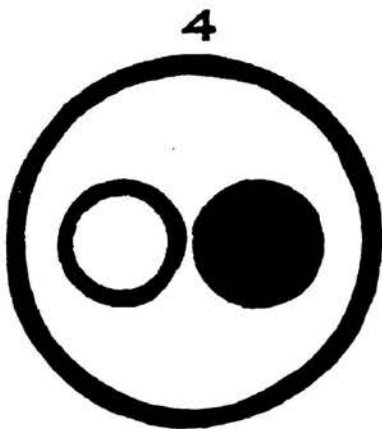
Hart
Sonde

Die Erf-
sonde of
Swart
Hart.

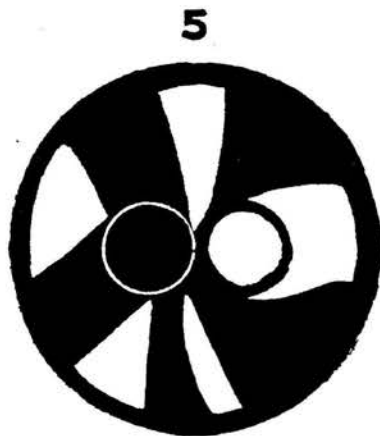

Die mens
onbekeer
of geheel
bederf.

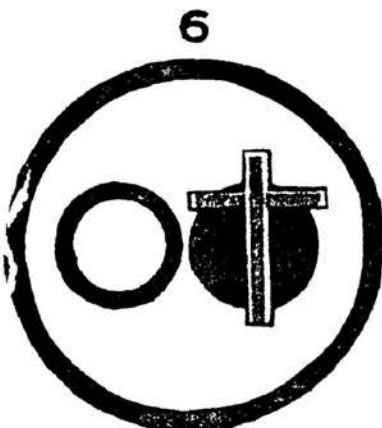
Die Wit
Hart by
beking.

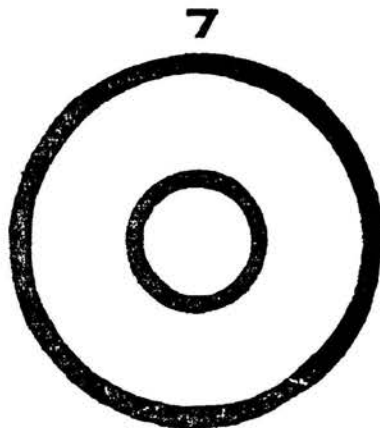
Die mens
met twee
Harte.

Die ou
mens of
Swart
Hart
gekruisig.

Die Wit
Hart waar
Drie-enig
God heers.

Verklaring van die Sewe Harte.

- 1** Die sewe groot sirkels stel ooral die mens se persoonlikheid voor. Die binnekant se sirkels stel die harte voor. Adam se hart was wit o, sondeloos. Gen. 1:27, I. Kor. 11:7. Die beeld van God het veral bestaan in ware kennis, geregtigheid en heiligheid. Kol. 3:10, Ef. 4:24, I. Kor. 1:30.
- 2** Elke mens word met 'n swart hart gebore. Job 14:4, Psalm 58:4, Psalm 51:7, Gen. 8:21, Rom. 3:10-12. Die swart hart noem ons erfsmet, of erfsonde. Dit beteken die aangebore bedorvenheid waarmee elke mens gebore word, daarom is die mens van nature geneig God en sy naaste te haat, en die geboorte van God met gedagtes, woorde en werke te oortree. Titus 3:3. Daarom is die wedergeboorte noodsaaklik. Joh. 3:3, 5 en 7.
- 3** Die erfsmet is 'n fontein waar die sondes uit opborrel. Mark 7:20-23, Rom. 1:29-31. Die swart om die hart is dadelike sondes van gedagtes, woorde, en daede. Die weg tot bekering is: (1) Die Heilige Gees maak my oë oop vir die sondes van my lewe. Joh. 16:8. (2) Met berou bely ek my sondes één vir één by name. Psalm 32:5, I. Joh 1:9. (3) Dan geloof ek dat Jesus vir my sonde gesterf het. Joh. 1:29, Joh. 19:30, II. Kor. 5:21, en (4) Nou neem ek met dank aan die ewige lewe. Joh. 1:12.
- 4** Tussen harte No. 3 en No. 4 is twee verskille: (1) Die swart rand is wit. Dit stel voor vergiffenis, versoening, regverdigmaking. Luk 7:48 en 50, Rom. 5:1 en 11. (2) Daar is 'n 2de hart by gekom. Dit stel die wedergeboorte, die ewige lewe voor. I. Peter 1:23, Joh. 3:36.
- 5** Die gelowige het nou twee harte and daarom is daar lig en duisternis, vlees en gees, die Heilige Gees en Self in sy lewe. Rom. 7. Die ou lewe het 20 name:—
 - (1) Ek. Gal. 2:20; (2) Die ou mens. Col. 3:9 en 10, Rom. 6:6;
 - (3) Liggaam der sonde. Rom. 6:6; (4) Liggaam des doods. Rom. 7:24;
 - (5) Liggaam der sonde en des doods. Rom. 8:2; (6) Liggaam der sonde des vleses. Col. 2:11;
 - (7) Dubbel hart. Jac. 1:8; (8) Boos ongelowig hart. Hebr. 3:12;
 - (9) Harde hart. Hebr. 3:8; (10) Steen hart. Ezech. 36:26;
 - (11) Dubbel fontein. Jac. 3:10-12; (12) Inwonende sonde. Rom. 7:17;
 - (13) Vlees. Gal. 5:17-24; (14) Ongeregtigheid. I. Joh. 1:9;
 - (15) Krankheid. Petr. 2:24, Jer. 3:22; (16) Ismael lewe. Gal. 4:30;
 - (17) Woestyn lewe. Dent. 6:23; (18) Voorhangsel. Hebr. 10:20;
 - (19) Onrein hart. Ps. 51:12; (20) Ongehoorsaamheid. Hebr. 3:18.
- 6** Twee verskille tussen harte No. 5 en 6. (1) Die swart vlekke, wat die sondes in die gelowige se lewe voorstel, is weg. Die gelowige het sy sondes bely en vollens. I. Joh. 1:9, is dit vergewe. (2) Die kruis word aan SELF met sy 20 name onder (5) genoem toegepas. Gods Woord leer dat SELF dood is in Kristus aan die Kruis. Rom. 6:3-6, II. Kor. 5:15, Gal. 2:20, Col. 3:3.
- 7** Hier is 'n rein hart. Ps. 51:12, 73:1, Matt. 5:8, I. Tim. 1:5, I. Tim. 3:9, II. Tim. 2:21, I. Petr. 1:22, I. Joh. 3:3. Dis 'n goddelike eis. Ps. 24, Hebr. 12:14, I. Thes. 4:3. Die weg daartoe is: (1) Bely u sondes kind van God en (2) Glo vier dinge:—(1) Dat u sondes vergewe is; (2) Dat self dood is en dat u hart rein is, I. Joh. 1:9, en (3) Dat God u rein hart gevuld het met die Pinkster volheid; (4) Hou dit in die geloof vas totdat die onder vinding kom.